

Resp. ad 2um Mulier ad officium ministrantis nunquam est adhibenda; et si Clericus aut laicus inveniri facile nequit, Sacerdos solus omnes caeremonias peragat, et ipse orationibus respondeat. — Ita S. Lig. *ibid.*, et alii *communissime*.

QUAER. 8° *An expectari possit mortis articulus ad conferendum hoc Sacramentum?*

Resp. Neg. Imo *communiter* docent Theologi, graviter peccare Parochos, qui illud differunt usquedum infirmus destituatur usu sensuum et rationis, quia sic caret infirmus uberiori fructu, quem percipisset, si compos rationis Sacramentum recepisset; insuper quia privatur spiritualibus viribus ad resistendum daemone, et ad perferenda morbi incommoda; et etiam quia infirmus, si esset in mortali, et Sacramentum suscepisset adhuc rationis compos, auxilio attritionis gratiam fuisset adeptus, qua alioquin privatur; demum quia virtute huius Sacramenti consequi potuisset sanitatem corporis, si tempore congruo ipsi collatum fuisset. Hinc Catechismus Romanus: *Gravissime peccant, qui illud tempus aegroti unguendi observare solent, cum iam omni salutis spe amissa, vita et sensibus carere incipit. De Extr. Unct. n. 18.*

Parochus in primis meminisse debet non postremas esse muneris sui partes aegrotantium curam habere. Ita Rituale Rom. tit. de Visitat. et cura infirmorum. — Quocirca recte dicit Catalanus: *teneri ex iustitia Parochum infirmis parochiae suae assistere, potissimum in commendatione animae, certa est sententia unanimi Theologorum consensu comprobata. Consonant autem plures Declarationes S. Congr. Conc. re latae apud Analecta Iuris Pontif. (Julio 1861.).*

CAPUT IV.

DE SUBIECTO EXTREMAE UNCTIONIS

501. — Subiectum huius Sacramenti sunt omnes, et soli peccatores et infirmi vita periclitantes. Constat 1° ex verbis S. Iacobi: *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesiae, etc.*: verbum autem *infirmatur* graece significat morbum *periculosum*; 2° ex definitione Ecclesiae. Sic enim in *Decreto unionis*: *Hoc Sacramentum nisi infirmo de cuius morte timetur, dari non debet. Consonat Trid., sess. 14. c. 3.*

Hinc huius Sacramenti capaces non sunt pueri ante usum rationis, nec perpetuo amentes, quia nulla peccata actualia commiserunt.

502. *Quaesita.* — *QUAER. 1° An Extrema Unctio conferri debeat infirmis delirantibus?*

Resp. Affirm., si antea Sacramentum petiverint, aut petitori fuissent, si de hoc cogitassent, aut signum doloris de peccatis ostenderint. Imo et

infirmis destitutis sensibus, ut constat ex *Rit. Rom.* — Recole dicta de *Sacram. in genere*, n. 42.

QUAER. 2° *An hoc Sacramentum licite conferri possit aegroti in periculo mortis dubio, seu probabili?*

Resp. Affirm. cum sententia communi et vera, quia ad ministrandum hoc Sacramentum *valide et licite*, sufficit ut infirmus laboret morbo ita gravi, ut prudenter existimetur versari in periculo mortis. Confirmatur ex *Rit. Romano*, ubi sic statuitur: *Debet hoc Sacramentum praebere infirmis, qui tam graviter laborant, ut periculum mortis imminere videatur.* — S. Lig. n. 714., etc.

QUAER. 3° *An Extrema Unctio possit conferri pueris?*

Resp. Affirm., dummodo sint rationis compotes, ac iudicentur *doli et culpae capaces*. Ita Bened. XIV. (*de Synodo l. VIII. c. 6.*), qui acriter improbat nonnullas synodales Constitutiones, quibus aetas certa determinata fuit, ante quam pueri non possint inungi.

503. — *QUAER. 4° An vel quando hoc Sacramentum iterari possit?*

Resp. 1° Certo iterari potest, quoties infirmus in periculoso morbo inunctus convaluit, et rursus in morbum periculosum incidit. Constat ex *Conc. Trid. sess. 14. de Extrema Unctione, c. 3.* ubi dicitur: *Quod si infirmi post susceptam hanc unctionem convaluerint, iterum huius Sacramenti subsidio iuvare poterunt, cum in aliud simile vitae discrimen inciderint.*

Resp. 2° Potest etiam iterari in eadem infirmitate, si diuturna fuerit, et infirmus notabiliter convaluerit, ita ut a periculo mortis eripi visus fuerit, et iterum in idem incidit. Ratio est, quia tunc est vere novum mortis periculum. Constat ex *Rituale Romano*, ubi dicitur: *In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet, nisi diuturna sit, ut cum infirmus convaluerit, iterum in periculum mortis incidit.*

QUAER. 5° *An iterari possit in eodem morbo diuturno, si dubitetur, an revera status morbi mutatus fuerit?*

Resp. Affirm. probabilius, si dubium sit vere positivum, scilicet quando est vere probabile, infirmum exiisse e periculo mortis; haec enim iteratio in istis casibus est veteri Ecclesiae consuetudini magis confirmis. — S. Lig. n. 715.

504. — *QUAER. 6° An sit obligatio gravis recipiendi hoc Sacramentum?*

Resp. Duplex est sententia probabilis.

1^a SENTENTIA *affirmat.* 1° Patet (aiunt) ex verbis ipsius Apostoli Iacobi: *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiae, etc.* Vox autem *inducat* praeceptum continet. Ergo etc. 2° Accedit praxis Ecclesiae, quae summa sollicitudine semper curavit, ut ab omnibus infirmis susciperetur.

Constare etiam videtur ex consuetudine et sensu fidelium. 3° Insuper grave est, et contra charitatem, quam sibi quisque debet, medium adeo efficax, firmissimumque praesidium, ut ait *Conc. Trid.*, in extremo agone contra daemonis conatus omittere. — Ita Roncaglia *cum aliis*.

II^a SENTENTIA *negat*. Ratio est, quia neque ex Traditione, neque ex Conciliorum Decretis constat de praecepto hoc Sacramentum suscipiendi. Quod vero S. Iacobus ait, *inducat Presbyteros...* ut consilium accipitur atque explicatur. Ergo non potest imponi gravis obligatio de suscipienda Extrema Unctione. — Ita Billuart, art. 7. post S. Thom., 3. part. qu. 65. art. 4. Sporer n. 106., etc. et S. Lig. n. 733., ubi hanc sententiam communem vocat, licet primam omnino suadendam putet, praecipue ratione charitatis, quam sibi quisque debet: *Ingenti namque periculo*, ait, *se exponere videtur tentationibus succumbendi, qui negligit se munire hoc Sacramento a Christo Domino instituto tanquam firmissimo praesidio in tanto conflictu.*

505. — QUAER. 7° Quanam dispositio requiratur ad huius Sacramenti susceptionem?

Resp. 1° Peccatorum confessio, si infirmus in mortali versetur; hoc enim Sacramentum est Poenitentiae complementum, ideoque haec praecedere debet. — Billuart, art. 7. in fine.

Resp. 2° Quod si infirmus non possit sua peccata confiteri, contritio saltem praecedat, necesse est: hoc enim Extremae Unctionis Sacramentum est *primario* Sacramentum *vivorum*, et ad reliquias peccatorum tollendas praecipue institutum. — Billuart, *ibid.* — Verum in tali casu ipsa attritio sufficere posse videtur; est enim simul Sacramentum *mortuorum*, et peccata mortalia cum attritione remittere potest. — Salmant. n. 13. et alii (*).

(*) Quaesitum est: « Quando quis paganus adultus sufficienter instructus riteque dispositus baptizatur, si in gravem incidit morbum, debetne imo potestne ei conferri sacram. Extremae Unctionis immediate post baptismum? » *Resp.* 26. Sept. 1821. s. C. P. F. « Affirmative, servata forma decreti s. Officii anni 1803. » Decretum

autem s. Officii ad quod provocatur, decernit, « non esse conferendum sacr. Extr. Unct. neophyto moribundo, quem Missionarius capacem baptismi credidit, nisi saltem idem habeat aliquam intentionem recipiendi sacram. Unctionem in beneficium animae pro mortis tempore ordinatam ». Cf. dicta *de Sacram. in genere*, n. 41. 4°.

TRACTATUS DE ORDINE

Agendum 1° de natura et divisione; 2° de materia et forma; 3° de Ministro; 4° de subiecto Ordinis.

CAPUT I.

DE NATURA ET DIVISIONE ORDINIS

506. — Nomine Ordinis hic intelligitur *gradus* Clericorum ad specialia Officia ecclesiastica consecratorum. Quanta autem sit huius Sacramenti dignitas et excellentia vix humana voce exprimi potest. Hae de re sic inter plura alia Catechismus Concilii Tridentini: *Potestas tum Corpus et Sanguinem Domini nostri conficiendi et offerendi tum peccata remittendi, quae illi collata est, humanam rationem atque intelligentiam superat, nedum ei aliquid par et simile in terris inveniri queat.*

Ordo communiter definitur *Signaculum quoddam Ecclesiae, quo spiritualis potestas ordinato tribuitur.* — S. Lig. n. 733. post D. Thom., etc. Definitur etiam recte iuxta *alios*: *Sacramentum novae legis, quo traditur spiritualis potestas, et confertur gratia ad munia ecclesiastica debite obeunda.*

507. **Statuenda.** — I. Ordo est verum et proprie dictum novae legis Sacramentum.

Constat, quia in eo reperiuntur omnia ad rationem Sacramenti requisita scilicet, 1° *Signum sensibile*, cum signo exteriori conferatur. — 2° *Institutio divina*, cum Christus Apostolos Ordinis Ministros instituerit, potestatemque consecrandi, remittendi peccata, sacra Mysteria dispensandi, regendi Ecclesiam, et alios Ministros instituendi eis dederit. *Act. 22.* — *1. Cor. 12.* — *Galat. 2.* — *Matth. 28.* — 3° *Collatio gratiae*, ut constat ex *1. Tim. 4. 24.*: *Noli*, inquit *Apostolus, negligere gratiam, quae data est tibi per prophetiam, cum impositione manum presbyterii.* — Et *2. Tim. 1. 6.*: *Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quae in te est per impositionem manuum mearum.*

Eruitur etiam ex definitione *Conc. Trid.* sess. 23. Can. 3. ubi sic legitur: *Si quis dixerit, Ordinem non esse vere et proprie Sacramentum a Christo Domino institutum, anathema sit.*